

خلاصه:

وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة

للمؤمنين (اسراء/۱۷/۸۲)

یکی از باشکوه ترین ابعاد اعجاز زیبایی قرآن کریم، هم سازی با نغمه های دلنشین و آهنگ های وزین صوتی است. آنگاه که با صدایی گرم و زیبا و آوایی نرم و فریبا دمساز گردد آتشی بر خرمن دلها افکند و اخگر پرفروغش، جهان و جهانیان را به سوز و گداز وادارد. عامل مهم جاذبیت قرآن در سبک، نظم و آهنگ آنست. این سه عامل، سنگ بنیادین ساختار سحرانگیز قرآن را تشکیل می دهند و نیز چنان به هم آمیخته و درهم ریخته اند که نمی توان نقش هریک را در جاذبیت قرآن جدا نشانه رفت.

یکی از مصادیق این بُعد باشکوه در علوم پزشکی، کاربرد آن به عنوان یک نغمه دلنشین با ویژگی های خاص خود در تسکین دردها، آلام و تخفیف علایم بسیاری از بیماریها بوده که در این مقاله به نمونه هایی از آن اشاره شده است.

مقدمه:

منت خدای رحمان که توفیق رحمتش

جایگاه

رفیع قرآن

در پژوهش های

طب اسلامی

اشرف السادات صانعی

علیرضا نیک بخت نصرآبادی

ثبت شده از بدن انسان درباره سرطان معده و حلق، توسط یک آناتومیست ایرانی به نام منصورابن محمد (۱۳۹۶ بعد از میلاد) کشیده شده است و نهایتاً به این مطلب رسیده است که سرطان یا خرچنگ (کانسر) توسط پزشکان مسلمان ایرانی نام گذاری و توصیف شده است.

روش تحقیق به این صورت بود که تلاوت آیات معینی از قرآن کریم، (آیات ۱-۱۹ سوره مبارکه یس) را به شکل امواج رادیویی و به کمک ترانس دیوسری بر روی نقاط طب سوزنی بیمار عبور می دادند و روزانه برای هر بیمار ۱۰ دقیقه و به مدت یک هفته این کار ادامه می یافت. پژوهش بر روی ۷۵ بیمار که سنینی بین ۲-۸۰ سال داشتند و به انواع مختلفی از سرطان مبتلا بودند به مدت ۸ سال انجام گرفت. ۶۴ نفر از این بیماران توسط مطالعات پاتولوژی و آسیب شناسی، بدخیمی آنها تثبیت شده بود و توسط سرطان شناسان با استفاده از روش های درمانی مرسوم، تحت درمان قرار گرفته بودند. اکثر این بیماران، سرطان رحم و سینه داشتند. در پایان محقق به این نتیجه رسیده که در این روش علاوه بر اینکه کاهش علامتی و بالینی قابل ملاحظه ای شامل (تسکین

را قرین کرد تا در راه پاسداری از حریم مقدس این جلوه جمال و جلال الهی و معجزه ابدی نبوت، قرآن مجید، به ارایه شمه ای از تحقیقات انجام شده در بهره گیری از این کلام الهی در علوم پزشکی در جهان علم و دانش و در عصر پیشرفت تمدن و تکنولوژی پردازیم.

پژوهشی در سال ۱۹۹۱ در مجله British Journal به چاپ رسیده بود تحت عنوان درمان سرطان به روش طب سوزنی، رادیوفرکانس با استفاده از تلاوت قرآن مقدس. در این تحقیق دکتر ایمام، به همراه یک تیم کامل پزشکی صبورانه و به مدت ۸ سال به طور نیمه تجربی و شاید به عنوان اولین پژوهش کاربردی دینی در علوم پزشکی به مطالعه و تحقیق پرداخته اند. در ابتدای این مقاله یک بحث تاریخی پیرامون سرطان ارایه شده که در این مقدمه متذکر گردیده اند که نخستین نوشته ثبت شده درباره توصیف سرطان منسوب به یک پزشک مسلمان ایرانی، به نام حکیم جرجانی (۱۱۱۰ سال بعد از میلاد) بوده است و در ۱۱۴۰ بعد از میلاد برای اولین بار یک پزشک ایرانی، به نام ابن ظهور سرطان حلق و معده را توصیف کرد و بالاخره نخستین نوشته

درد- بهبود خواب، رفع تهوع و استفراغ، کاهش ترمورو و بهبودی سریع زخم) مشاهده گردید، در (۲۰٪) موارد جواب مجدد پاتولوژی منفی گزارش شد و در (۴۰٪) موارد نیز درمان ناموفق بوده است.^۱

محقق در گوشه ای از مقاله خود چنین آورده است:

قرآن کتاب مقدس مسلمانان به سبک و نظم عربی است، وقتی آیات قرآن با قرائت صحیح و با صوت خوشی تلاوت شود موجب آرامش روح قاری و مستمعین می گردد و قرآن خود درباره فوایدش در بهبود بیماری های روح و جسم صحبت می کند.

و چنین استنباط نموده است: «عبروت تلاوت ها به شکل امواج رادیویی از درون نقاط طب سوزنی ناحیه مبتلا، موجب یکسری فعالیت های بیوفیزیکی و بیوشیمیایی در سطح سلولهای بدن شده و عناصر سلولی را مجدداً تنظیم می نماید تا بتوانند به شکل هماهنگ با یکدیگر عمل کنند و بدین صورت است که این روش، منجر به بهبود

بیماری ها می گردد. این روش فیزیولوژی منحرف شده سرطان زها را مجدداً تنظیم نموده و از سنتز کنترل نشده پروتئین ها طی سرطان جلوگیری می کند.^۲

اخیراً در ایالت بوستون آمریکا و در دانشگاه هاروارد، کنفرانسی برگزار گردیده تحت عنوان «ارزش های درمانی دعا»، دکتر هوبرت بنسون استاد دانشکده پزشکی و رییس سمینار، عباراتی ابراز داشته اند که عین آن عبارات را ذیلاً می خوانید:

«دعاخواندن مغز را به کار می اندازد، عوارض ایدز را کاهش می دهد، از فشارخون می کساهد و نازایی را درمان می کند، تکرار دعاها و بیرون کردن اندیشه های دیگر از مغز، بسیاری از مردم را قادر می سازد تا تغییرات فیزیولوژیک در خود پدید آورند.»

او افزود:

«شکافی بین علم و معنویت در درمان انسانها وجود ندارد و تکرار دعاها باعث کاهش میزان تنفس و فعالیت موجی مغز

صحبت می کند و در آن مقاله، به تحقیقات سال ۱۹۸۸ بخش عروق بیمارستان سانفرانسیسکو و تحقیقات سال ۱۹۸۰ همان مرکز درباره تأثیرات دعا و نیایش در بهبود بیماریها استناد کرده است و در پایان مقاله خود جمله ای آورده، به این مضمون که اگر به اعتبار این دارو معترف باشیم باید در نسخه های پزشکی خود بنویسیم «سه بار در روز دعا کنید».^۵

ملاحظه می کنید که یک عمر غربی ها ما را تنها به جرم گرایش به معنویت و خدا و... متهم به عقب ماندگی فرهنگی می کردند و حال خودشان در عصر تکنولوژی و غرب زدگی به قرآن و دعا پناه آورده اند.

و نهایتاً تحقیقی که در سال ۱۳۷۳ در دانشگاه تربیت مدرس تحت عنوان «بررسی میزان تأثیر آوای قرآن کریم بر کاهش درد» انجام گرفت و به عنوان اولین پژوهش کاربردی مفاهیم دینی در علوم پزشکی و پس از کسب مجوز کتبی از محضر مبارک ولی امر مسلمین (استفتاء شماره ۱۲۰۶۱) به مرحله اجرا درآمد. در این پژوهش نیمه تجربی از صدای روحبخش قاری معظم مصری استاد شحات محمدانور و سوره مبارکه یوسف

می شود و گاهی چنان قدرت درمانی دارد که نیاز به عمل جراحی یا درمان پرهزینه دارویی را از بین می برد.^۶

و چه زیبا است که در عصر علم و تکنولوژی و در قلب دانشگاه هاروارد فریاد برمی آید که:

شکافی بین علم و معنویت در درمان انسانها وجود ندارد.

یکی از کارگردانان سینمای هالیوود در سال ۱۹۸۵ فیلم کوتاهی ساخت که بیانگر قدرت شگرف دعا و نیایش در زندگی مادی انسان بود، در این فیلم او نیازمندی حیات و نشاط انسانی را به دعا و نیایش نشان داده و حضور این فرآیند را در زندگی پرتخاصم اجتماعی، موفقیت آمیز و نجات بخش توصیف کرده است. فیلم به زیبایی این روایت را تشریح کرده که می توان با اتکاء به دعا، به دنیای غیرممکن ها رفت و همه چیز را خیلی عادی سر جای خودش دید و به زندگی با سرور و شادی ادامه داد.^۴

و بالاخره در هفته نامه هنگام، مقاله ای تحت عنوان «دارویی بنام دعا» آورده شده است که در این تحقیق یک متخصص بیمارستان تگزاس در زمینه اثر شفابخش دعا در بیماران خود

امکان حمله دزدان وجود داشت دستوری داد همراهان تندتر آواز بخوانند. آواز موزون عرب بر مغز شترها تأثیر می گذاشت و سیستم حرکتی مغز با هیجان زیاد به کار می افتاد، به طوری که شترهای ناتوان از بین می رفتند. از طرفی موسیقی با ریتم تند برای شترها ترس را محسوب می شد و از طرف دیگر آواز بلند و گروهی قافله احساس همبستگی و قدرت را تقویت می کرد و عملاً اضطراب و تنش افراد را کاهش می داد.^۸

تأثیر صوت اذان بلال بر اضطراب پیامبر ﷺ، به طوری که، هرگاه پیامبر گرامی دچار تنش و اضطراب می شدند، به بلال می فرمودند: ارحنی یا بلال (یا بلال مرا راحت کن) و بلال صوت اذان برای پیامبر ﷺ قرائت می کرد؛ و بدین سان راحتی خاطر پیامبر ﷺ را تأمین می کرد.^۹

رجز رزمندگان اسلام در صدر اسلام و رزمندگان ما در جنگ تحمیلی، نمونه بارزی از این گونه تأثیرات است و شیرینی و حلاوتی که در ذکر خداوند باری تعالی است قابل وصف نیست که امام صادق ﷺ می فرمایند:

«اللهم... انقنی برد عفوک، و

(آیات ۷-۲۲) جهت کاهش درد بیماران بعد از اعمال جراحی شکم در گروه آزمون، استفاده گردید. درد بیماران توسط Visual Analogue Scale به همراه بررسی علایم فیزیولوژیک و علایم رفتاری درد، اندازه گیری شد و مداخله از طریق ضبط و هدفون به سمع واحدهای مورد پژوهش رسانده شد. نتایج پژوهش، بیانگر تأثیر شگرف آوای قرآن کریم به عنوان یک صوت سازمان یافته موزون و یک آهنگ دلپذیر دینی و عرفانی بر کاهش درد، بعد از اعمال جراحی شکم می باشد.^۶

مصادیق تاریخی موضوع در صدر اسلام:

مصداق اول، تأثیر صوت زیبای امام سجاد ﷺ در تلاوت قرآن کریم است. به طوری که گاهی مشاهده می شد فروشندگان دوره گرد با شنیدن صوت جذاب حضرت از حرکت باز می ایستادند و لذت می بردند و گاه غش می کردند و از هوش می رفتند.^۷

پیامبر گرامی اسلام، حضرت محمد ﷺ در کاروان های تجاری خود از صدای موزون عرب در قافله استفاده می کرد و در شرایط خطرناکی که

زندگی را فراگیرد از هیچ کوششی دریغ نورزند و توفیق از خداوند است.

حلاوة ذکرک و رحمتک^{۱۰}
که تلاوت قرآن و ذکر دعا از مصادیق بارز ذکر است.

نتیجه گیری:

آری شفای دردها را باید در قرآن جست و جو کرد، همو که خود را شفای دردها نامید، دردهای اندیشه سوز و تیره کننده جان. قرآن خود را جلوه والای حق نامید و اکنون نیز پیام قرآن بر فراز است و فراخوانی آن به حیات طیبه و زندگی سرشار از شور و ایمان و اقدام و آگاهی همچنان گسترده و این هم جز با بزرگ داشتن قرآن در صفحه ذهن و صحنه زندگی و آمیختن لحظه لحظه ابعاد حیات با آموزه های آن میسر نخواهد بود. مؤمنان، قرآن باوران و همه کسانی که به قرآن عشق می ورزند باید برای دست یافتن به راه کارهای استوار و کارآمد بیندیشند و آنچه را بدان رسیده اند مطرح کنند و بدین سان به گسترش معارف قرآن و غنیمت بخشیدن به آموزه های آن یاری رسانند و بر همگان، قرآن پژوهان، عالمان، استادان و مراکز پژوهشی است که خدمت به قرآن را سرلوحه تلاش های خود قرار دهند و در رسیدن تا بدان جایی که قرآن تمام فضای

18:2. Arnam, o. treatment of cancer with Radiofrequency Accupuncture using Hymns From Holy Koran, British Journal, Vol(13) No(1), Agu1990, PP:7-10.

۳. واحد، سینا، روزنامه کیهان، ۷۵/۱/۲۳، ص ۲۸.

۴. همان، ۷۵/۱/۲۸، ص ۲۳.

۵. گروه ترجمه، هفته نامه هنگام، شماره ۱۳، سال دوم، ص ۱۲.

۶. نیک بخت نصرآبادی، علیرضا، بررسی میزان تأثیر آوای قرآن کریم بر کاهش درد بعد از اعمال جراحی شکم، پایان نامه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۳.

۷. معرفت، محمدهادی؛ نظماًهنگ در قرآن، میراث جاویدان، شماره (۱)، ۱۳۷۲، ص ۱۸-۲۱.

۸. همان، شماره (۲)، ۱۳۷۲، ص ۷-۱۲.

۹. ایرانی، اکبر؛ حقیقت موسیقی غنائی، انتشارات حوزه هنری، تهران، ۱۳۷۰.

۱۰. مجلسی، بحارالأنوار، ۹۷/۱۸۲.